

24è dansÀneu

Esterri d'Àneu - Alt Àneu - Espot - La Guingueta d'Àneu

Foto: Joan Blanco

Ha arribat l'hora de ballar

El Dansàneu es refunda en la seua 24a edició com a **Mercat Festiu de les Cultures del Pirineu**

Hereu de les vint-i-tres edicions precedents, el nou format de festival suma als espectacles i a la formació iniciatives com la fira de productes de proximitat, la mostra artesana, exposicions i tallers diversos.

Pàg. 2	Durant pràcticament una setmana tindran lloc més d'una trentena de propostes de caràcter lúdic i participatiu en un total de vuit poblacions
Pàg. 3	El nou festival proposa actuacions en espais emblemàtics com l'església de Santa Maria d'Àneu
Pàg. 4/5	La baixada de les falles a Isil, la Guingueta d'Àneu, Espot, València d'Àneu i Alós emmarca temporalment la celebració del festival
Pàg. 6/7	Grups de dansa i música d'Euskal Herria, Aragó, Occitània i Catalunya actuaran de manera gratuïta durant el cap de setmana
Pàg. 8	Informació pràctica

Dansàneu 2015:

Se sent ja el xiulet del Pirineu

S'escampen novetats des de les altures, se sent ja el xiulet del Pirineu, el cant d'una muntanya. Escoltem-ne, avui, la música renovellada i l'esperetec revifat de la dansa en aquest especial Dansàneu 2015.

Durant vint-i-tres anys, el Dansàneu, allà dalt de la muntanya i en espai distintiu entre territoris pirinencs: les Valls d'Àneu, al capdamunt del Pallars Sobirà, ha estat l'exemple d'un projecte patrimonial ben realitzat gràcies, sobretot, a la complicitat imprescindible del territori. Una feina ben acompanyada des del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, des de l'Ajuntament d'Esterrri d'Àneu, des del Consell Cultural de les Valls d'Àneu, promotor de la iniciativa, i també des d'altres institucions d'Àneu, com l'Ecomuseu. Tants anys després, aquella aposta patrimonial a favor de la cultura continua repicant de punta i de taló, continua voleiant al compàs de balls plans, esquerranes, rigodons... continua essent l'espai emblemàtic de la dansa a Catalunya.

Ferran Rella

President del Consell Cultural de les Valls d'Àneu

L'edició d'enguany, hereva d'aquesta llarga tradició, en recull totes les virtuts, les potències i les eixampla. El Dansàneu 2015 és un Dansàneu ambiciós, transformat; la societat ho demana. És producte de la resistència, és a dir, creatiu i esperançador, portador d'actius econòmics, culturals, de salut i de bé comú. Continua tenint els mateixos objectius originals i n'afegeix un de diferenciador: capturar la mirada interna d'aquells que hi viuen i que els permetrà reconeixement i autoestima; seduir el visitant, aquella mirada exterior cap al territori, tan necessària i eficaç, i, també, facilitar la interacció entre les primitives cultures pirinenques. Als uns i als altres, aquest nou Dansàneu participat ara per tots els municipis anuencs, pel Consell Comarcal del Pallars Sobirà, per la Diputació de Lleida i també amb la voluntat expressa de diverses entitats, els facilitarà el coneixement i la comprensió culturals, factors de pedra picada, indispensables per a poder estimar.

Seguiu la Noguera Pallaresa, admireu la singularitat del paisatge, assaboreu-ne la humanitat, deixeu-vos seduir pel seu esperit. El Pirineu està en dansa, fa festa grossa, el Pallars Sobirà i les Valls d'Àneu us hi esperen. ■

L'ambaixador literari i cultural Pep Coll, pregoner d'honor del 24è Dansàneu

L'escriptor pallarès Pep Coll remunta un cop més la Noguera Pallaresa com ha fet tantes i tantes vegades al llarg d'una trentena d'anys tot cercant la inspiració per als seus llibres. Aquest cop, però, ho fa com a pregoner d'honor d'aquesta 24a edició d'un renovat i engrescador Dansàneu. N'és, doncs, ambaixador literari i cultural, no tan sols per als de la pallaresa casa i com a fill predilecte de les Valls d'Àneu, sinó també per a tots aquells que de fora estant se senten seduïts per l'emblemàtic Pirineu. A tots, ens convida a participar en aquest esclat festiu, original i únic que, en la màgica setmana de Sant Joan, s'esdevé en el mateix cor del Pirineu. Seguiu-ne el batec!

Com a escriptor d'innombrables llibres de temàtica pirinenca, com t'agradaria que fos la mirada des de fora sobre aquest espai emblemàtic?

Un espai innovador, que sap aprofitar els elements de la tradició amb les aportacions posteriors. I un espai també de trobada de grups molt diversos d'arreu de les valls pirinenques i d'arreu del país.

La cultura és el motor o el pretext per a donar a conèixer la muntanya? Diries que els esforços culturals són imprescindibles per tal d'atorgar un valor afegit al recorregut del visitant per l'alta muntanya?

Tan imprescindibles que la cultura hauria d'esdevenir el valor primordial de la muntanya. O sigui, que el valor afegit seria el paisatge. Aquesta situació fóra la ideal, és clar.

Com pot una activitat com aquest Dansàneu, Mercat Festiu de les Cultures del Pirineu, esdevenir un potent reclam d'atracció i de seducció, de descoberta?

L'escriptor pallarès Pep Coll encendrà la metxa del renovat Dansàneu 2015.

Foto: Joan Blanco

A còpia d'imaginació i d'esforç per part dels organitzadors, que les institucions realment hi creguin i que tingui continuïtat any rere any. En aquest sentit, Dansàneu, al llarg de vint-i-quatre edicions, ja és un referent de festival de dansa arreu de Catalunya.

El Dansàneu 2015 permet la interacció de les cultures originàries del Pirineu. Ara que es parla tant de 'marques', què en penses d'aquests 'Pirineus' com a comú denominador? Et sembla una fórmula idònia d'aproximació cultural, lúdica i festiva per a prestigiar la marca Pirineus?

El fet que la dansa sigui l'eix vertebrador de diverses activitats artístiques que s'hi fan, trobo que és una idea original, que dóna molt de si. En el ball es combinen l'activitat artística amb l'esportiva, la música amb l'expressió plàstica del cos, la narrativa amb el teatre. El prestigi del Dansàneu va molt més enllà del fulell turístic convencional. ■

La cultura hauria d'esdevenir el valor primordial de la muntanya.

Les cançons de pandero sonaran a Santa Maria d'Àneu

Entre les actuacions més destacades d'aquest 24è Dansàneu, hi ha el concert a l'entorn de les cançons de pandero que farà la formació lleidatana Krregades de Romanços. Serà el dijous, 25 de juny, a les sis de la tarda, a la recentment remodelada església de Santa Maria d'Àneu, al municipi de la Guingueta d'Àneu (entrada lliure).

Tal com apunta la publicació pallaresa *Nabius*, "les supervivències històriques dels edificis moltes vegades van lligades a la sort". En aquest sentit, l'església de Santa Maria d'Àneu és per ella mateixa història rica en lliçons de supervivència fins que ens arriba el monument en el seu estat actual. La llarga vida de l'església ha sortejat incendis i terratrèmols, ampliacions i mutilacions.

Del seu aspecte inicial, poc en sabem. Com apunta també *Nabius*, "va ser monestir, col·legiata; primer tenia una nau, després en va tenir tres, avui en torna a tenir només una". Ara l'església encara deixa una forta empremta d'imatge, en especial quan s'arriba pel caminet d'accés que travessa el riu de l'Unarre fins a les mitjanes nascudes a redós de la Noguera Pallaresa. Són precisament aquestes mitjanes les que es varen analitzar en primer lloc en la seua complexa geologia per tal d'iniciar un primer estudi del projecte, aquest cop per voluntat de les institucions promotores de la restauració de les cobertes de l'església.

Després d'una inversió de prop de 400.000 euros, assumida pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya en col·laboració amb l'Obra Social "la Caixa", i que s'ha traduït en la remodelació acurada de la coberta, dels sòls de l'església i de les seues balustrades i la recuperació integral del seu interior, el concert programat pel Dansàneu, gratuït, esdevé el millor dels pretextos per a visitar un espai patrimonial magnífic que se'n presenta encara poc conegut. ■

Al 24è Dansàneu, les Krregades presentaran el seu espectacle *Cançons Rellogades*. Altament recomanable.

Santa Maria d'Àneu, endiumenjada per al Dansàneu.

Foto: Joan Blanco

Altres imprescindibles del 25 de juny

Dijous, 25 de juny, serà un dia molt intens per als seguidors del Dansàneu. Més enllà dels tallers de dansa (dances pirinenques) i de música (de cançó de pandero, repertori occità per a gralla, clarí i altres gralls i acordió diatònic) que tindran lloc a l'Ecomuseu de les Valls d'Àneu, el dijous hi ha tres cites més del tot imprescindibles.

A les vuit del vespre, a la sala polivalent de l'Ajuntament d'Esterrri d'Àneu, Artur Blasco, tota una institució en l'àmbit de la recerca i la interpretació de les músiques tradicionals del Pirineu, presentarà la seua obra *A peu pels camins del cançoner*. Ho farà acompanyat

Artur Blasco amb el característic acordió diatònic.

nyat de les famílies informants, amb les quals ha treballat el repertori de les Valls d'Àneu. En acabar la presentació, que tindrà una durada aproximada de tres quarts d'hora, la batucada Kina Creu i els PetaCanyes d'Esterrri d'Àneu faran una petita actuació davant de l'Ajuntament.

A dos quarts de deu del vespre, Lo Rebost del Bonabé, també a Esterrri d'Àneu, amb Gemma Tizón al capdavant (autèntics impulsors de la fira de productes de proximitat que s'inaugurarà l'endemà divendres, 26 de juny, a les set de la tarda, al recinte firal d'Esterrri d'Àneu), realitzarà un maridatge de productes de proximitat: vins, formatges, embotits, dolços... tots d'elaboració artesanal i provinents de les comarques de l'Alta Ribagorça, el Pallars Jussà, el Pallars Sobirà i la Val d'Aran. El preu serà de 30 euros per persona, tot inclòs. Les places són limitades i la inscripció cal fer-la al mateix local, Lo Rebost del Bonabé. També podeu trucar al 973 626 269 o contactar-hi a través del bloc: <http://lorebostdelbonabe.blogspot.com/es/>

El final de festa de dijous tindrà lloc a partir de dos quarts de dotze de la nit, al pub L'Era d'Esterrri d'Àneu. Allí, amb entrada gratuïta, els músics Xabi Aburrizaga (Euskal Herria) i Manu Sabatè (Catalunya) faran gala de la seua bona entesa en una autèntica festa musical donada a la improvisació i la participació. El músic occità Pierre Rouch també s'hi sumará. Els qui vulguin portar el seu instrument i participar en aquesta *jam*, ja ho saben, només cal perdre la vergonya i sortir a l'escenari. ■

La Festa de les Falles a les Valls d'Àneu

Per Oriol Riart

Avui per avui, la vetlla de Sant Joan és la festa del foc per excel·lència. Arreu de l'arc mediterrani hi ha celebracions amb multitud de variants de focs, fogueres i castells, però una de les celebracions més peculiars és la de les falles, al Pirineu. El mot falla, o falles, designa troncs o teies enceses a manera de torxa que es baixen pel solstici (o dies propers) des del Faro fins a arribar a les respectives poblacions. Un cop allí, es llancen a la plaça major formant una gran foguera que acompanya la revetlla fins a la matinada. Aquesta pràctica encara és manté, o recentment s'ha recuperat, en alguns indrets, bàsicament a la Ribagorça aragonesa, a l'Alta Ribagorça i als Pallars.

Es tracta, en la majoria dels indrets, d'una festa tradicional, entenent com a festa una celebració que una comunitat veu com un fet propi amb el qual se sent plenament identificada i que comprèn a partir d'uns referents comuns. I s'entén com a festa tradicional perquè la comunitat que la celebra l'assumeix plenament, l'hereta i la transmet de generació en generació d'una manera cíclica i en què les lentes modificacions de la mateixa festa són fruit de la seua evolució per tal d'adaptar-se als diferents contextos, i per tant, canvis necessaris que l'ajuden a mantenir-se.

Així doncs, la creença que diu que la festa s'ha fet sempre igual no acaba sent del tot certa, i precisament aquest és un dels motius que les falles hagin esdevingut amb el temps unes festes que, tot i mantenir per sobre de tot el seu caràcter local i popular, no han parat de consolidar-se, i fins i tot en casos com el de les falles d'Isil, el seu reconeixement ha passat l'àmbit local per arribar a l'àmbit nacional i ser reconegudes com a Festa Tradicional d'Interès Nacional l'any 1991, reclassificades com a Festa Patrimonial d'Interès Nacional l'any 2010; i esperem que a partir del proper mes de novembre assoleixin el reconeixement internacional i la festa sigui declarada Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat per part de la Unesco, formant part de la candidatura capitanejada per Andorra i amb el suport d'Espanya i França que porta per títol *Falles, haros i brandons. Les festes del foc del solstici d'estiu als Pirineus*.

Quan es parla de la festa de les falles, el més important és conèixer-ne l'alt contingut social, no tan sols per la baixada la vetlla de Sant Joan (l'autèntic aparador per donar-se a conèixer), sinó sobretot per tot allò que mou i envolta la festa abans, durant i després de la baixada. Tot un procés directament vinculat a l'entorn natural com a element que obliga a unes determinades tipologies de falles i que, per tant, també condiciona com serà el recorregut transportant el foc... Proper, ràpid i cridant, o bé llunyà, lent i silenciós.

A les Valls d'Àneu es baixen falles la vetlla de Sant Joan a Isil, Espot i la Guingueta, mentre que a València d'Àneu les celebren el dissabte més proper al dia de Sant Pere i a Alós el primer cap de setmana de juliol.

Però, per més que es descriu aquesta festa als pobles de les Valls d'Àneu, la millor manera de conèixer-les és participant-hi, sigui d'una manera activa baixant la falla o bé com a espectador, observant i gaudint de l'espectacle del transport del foc des de la muntanya fins a la plaça. Una tradició amb un fort component de cohesió social que vincula territori i cultura amb la passió i el sentiment dels fallaires per a la perpetuació de la festa. ■

Les falles d'Isil destaquen per la seva història, el caràcter ancestral i el seu fort contingut simbòlic i identitari.

El mot falla o falles designa troncs o teies enceses a manera de torxa que es baixen pel solstici.

Falles a les Valls d'Àneu

JUNY
23
DIMARTS

Isil

Les falles d'Isil destaquen per la seua història, el seu caràcter ancestral i el seu fort contingut simbòlic i identitari. Solen preparar-se el dissabte més proper al dia 1 de maig per facilitar la participació de més gent, la majoria habitants d'Isil, i també persones de segona residència però amb uns vincles molt forts amb la població, i veïns de les Valls d'Àneu en general. El lloc d'on es treu la fusta i on es transforma fins a esdevenir falles és una mica més amunt del refugi del Fonet, al bosc de Bonabé.

Les falles es fan a partir d'uns troncs de pi roig d'aproximadament 150-160 cm als quals s'ha tret l'escorça i s'han esberlat en forma de creu pel costat més prim amb uns tascons fets a partir de branques de bedoll, que mantenen la falla oberta. Això facilitarà l'assecat posterior i, per tant també, una òptima combustió de la fusta per a la baixada la vetlla de Sant Joan. En total, es fan un màxim de seixanta falles, ja que les dures condicions del terreny impedeixen un major nombre de participants.

Un cop fetes, les falles són transportades fins als prats de Lapre, on són ben apilades en forma cònica i en grups de 15 o 20. D'aquesta manera, el sol i l'aire circulen entre els troncs i en permeten l'assecat òptim. Així romandran fins a la tarda del dia 23 de juny, quan els fallaires prendran les respectives falles fins al Faro, un magnífic mirador uns 450 m per sobre mateix d'Isil.

Després de sopar, els fallaires encenen les torxes amb la foguera preparada al Faro, i s'inicia la baixada per dos camins: la majoria, en fila d'un amb les falles a l'espatlla, formant la serp de foc que avança en ziga-zaga per la muntanya, sense camí i per un terreny força pendent i complicat, il·luminats només per la llum que desprèn el foc de la falla del davant. Mentrestant, uns cinc o sis fallaires, els que porten les falles més pesades (que poden arribar a 40 i 50 kg), les baixen "tombant" i les llencen directament pel pendent, provocant allí on cauen i xoquen espectaculars explosions d'espurnes. Uns dos-cents metres abans d'entrar al poble es reuneixen tots els fallaires, que són rebuts per tres padrines que els obsequien amb un pom de flors, un got de vi i un tall de coca dolça. La satisfacció i l'esforç de la baixada són ben palesos a les cares dels fallaires: rostres tan somrients com suats, bruts de terra, del fum i les cendres de la falla del davant.

D'allí, els fallaires es dirigeixen a l'església de Sant Joan, on fan una creu a la porta amb la part encesa de la torxa, i retornen al poble on, després de fer una volta pels carrers, llancen les falles als peus de la falla major, a la foguera que presidirà la festa tota la nit.

JUNY
23
DIMARTS

La Guingueta d'Àneu

La mateixa nit també es baixen falles a la Guingueta i a Espot, que destaquen pel seu caire familiar. A la Guingueta no es publiciten les falles perquè consideren que els veïns i les persones interessades ja coneixen la celebració; d'aquesta manera pretenen allunyar-les de la massificació turística i dotar-les d'un ambient més íntim. En total, hi participen uns vint-i-cinc fallaires que baixen des del camí de Dorve.

JUNY
23
DIMARTS

Espot

Les falles d'Espot, de creació força recent (2007), s'estan consolidant com un complement turístic per a la vetlla de Sant Joan. Es fa un sopar popular al costat de la torre de guaita i quan s'acaba, ja entrada la nit, s'inicia la baixada. El recorregut travessa el poble seguint la mateixa carretera, de manera que no té cap dificultat. La baixada finalitza a l'entrada del poble, on es convida tots els assistents a coca, cava i vi al costat de la foguera feta amb totes les falles.

JUNY
27
DISSABTE

València d'Àneu

Unes altres falles que també poden considerar-se històriques són les de València, que, tot i no tenir la repercussió de les d'Isil, són força concorregudes pel seu caire familiar. Aquesta festa se celebra el dissabte més proper al dia de Sant Pere.

Arribat el dia, els joves de la vall d'entre 9 i 15 anys, veritables protagonistes de la baixada, acompanyats dels seus pares pugen des de València per un camí que condueix fins a l'indret conegut com lo Calvari, ubicat a la carretera de Son. Els pocs nens que no tenen ganes de caminar poden pujar amb cotxe. Allí es prepara una foguera i se sopa amb entrepans tot contemplant les magnífiques vistes d'Esterrí i de tot el pla d'Àneu. La baixada transcorre pel mateix camí per on han pujat, que no té més dificultat que algun pendent una mica pronunciat. La falla consta d'un tronc prim i llarg (d'uns 120-150 cm) travessat de teies de pi que es van creuant l'una sobre l'altra. És molt àgil i manejable, cosa que permet un transport del foc plaçid i còmode.

Ja a València, els fallaires són rebuts amb aplaudiments per una multitud d'espectadors. La festa finalitza amb una xocolatada, refrescos i música tradicional al voltant de la foguera.

Foto: Oriol Riart

JULIOL
4
DISSABTE

Alós

La festa de les falles a Alós es va recuperar l'any passat, el 2014, i va ser possible gràcies a l'interès i l'impuls de l'Associació Cultural d'Alós. No es tractava tant de refer les falles exactament igual com eren abans que desapareguessin, sinó d'intentar recuperar-ne l'esperit i l'essència, vinculant tot el poble en la celebració per tal de procurar garantir-ne la continuïtat. Tot i això, com succeeix en qualsevol activitat, serà la mateixa població d'Alós la que decidirà si

repeteix cíclicament la festa i l'acaba convertint en tradicional o bé acaba desapareixent per falta de seguiment. El temps ho dirà.

Tant la tipologia de la falla com la seua elaboració són similars a les d'Isil, i en ser tan propers els dos pobles i formar part del mateix municipi, la matèria primera també s'extreu del bosc de Bonabé.

Es va decidir que les falles es baixarien el primer dissabte de juliol per no prendre el protagonisme a cap de les festes majors de la vall. Una vintena de fallaires pugen fins a l'indret conegut

com la Corna, des d'on, després de sopar, s'inicia el descens per un camí que es va complicant a mesura que es va baixant. En entrar al poble s'uneixen a la filera un grup de fallaires més joves i tots junts fan un recorregut tan original com emotiu per l'interior del poble: es van resseguint amb les falles cadascuna de les cases habitades tot l'any, com una mena de reconeixement i agraïment, i també les cases de fills d'Alós que hagin mort aquell any. El recorregut acaba a la plaça Major amb les danses dels fallaires al voltant de la foguera.

La dansa i la música tradicionals d'Aragó, Euskal Herria, Occitània i Catalunya conviuran d'una manera harmònica durant una setmana

Noves fórmules per a un festival que mira al futur

Amb mirada pirinenca i voluntat de suma. Aquesta és la filosofia del nou Dansàneu, que aposta per la idea de "mercat" com a vèrtex d'una setmana que pren una nova ubicació en el calendari, a tocar del solstici d'estiu, i es val d'un seguit d'iniciatives articulades a partir d'un denominador comú: convertir el territori de les Valls d'Àneu en punt de trobada de les cultures pirinenques.

Sense renunciar a la formació que van prioritzar els fundadors del Dansàneu, amb el ballari, coreògraf i mestre de dansa Joan Serra i Vilamiñana (1947-2013) al capdavant, el nou format opta pels espectacles pensats com a exhibicions de to marcadament participatiu. En bona part, gràcies al tarannà dels grups convidats, encapçalats per **Ballets de Catalunya**, un esbart dedicat a la recuperació i difusió de les danses tradicionals i populars dels territoris de parla catalana. La cura en la posada en escena dels balls (d'acord amb els cànons dels folkloristes) i la indumentària i l'acompanyament musical en directe del grup **De Soca-rel** són elements fonamentals d'uns espectacles dinàmics que converteixen el públic en protagonista de la festa.

Des de Portugaleta (Euskal Herria) arribarà el grup de dansa i música **Elai Alai**, nascut l'any 1962 fruit de la iniciativa popular i seguint una vocació secular al poble basc. Des de llavors, la personalitat i el prestigi del grup s'han consolidat dins i fora de les fronteres del País Basc, gràcies a un treball silenciós però constant en favor de la recuperació, conservació i expansió del riquíssim folklore èuscar.

El grup ha estat convidat a nombrosos i diferents esdeveniments internacionals. En el seu repertori s'inclouen danses de tot Euskal Herria, des de la Dantzari-dantza de Biscaia amb les seues jotes a l'estil Arratiano, passant per les estilitzades coreografies guipuscoanes, les danses alabeses, el variat i ric folklore de Navarra fins a arribar a les espectaculars i enigmàtiques comparses carnavalesques de Lapurd, Benafarroa i Xiberua.

Resulta igualment remarcable la visita del conjunt d'Aragó **Corro d'es Bailes de San Chuan**. La formació

El grup Ballets de Catalunya acompanyats pel seu conjunt musical, De Soca-rel.

va néixer gràcies a l'entusiasme d'un grup de dones que havia participat intensament en els primers treballs de recuperació del folklore comarcal sorgits a Sobrarb al llarg dels anys setanta del segle XX. El procés va ser lent i laboriós al principi i no sempre trobaven el suport de la gent de l'entorn, que no acabaven d'entendre el seu propòsit.

Tot i això, no es van desanimar, van seguir desenvolupant la seua feina amb una obstinació admirable i el

grup va començar a funcionar a poc a poc fins a tenir cohesió, enriquint-se cada vegada amb més danses recuperades de l'oblit i gràcies a la participació de balladors més joves. Avui, el Corro d'es Bailes el poden arribar a compondre quaranta persones, cosa que representa una quarta part dels habitants de San Juan, una cosa excepcional en qualsevol grup folklòric. Per això es pot afirmar que el Corro no és un grup, sinó "un poble que balla". La també aragonesa **Orquestrina del Fabirol** posarà la música en directe a les danses del Corro.

Els occitans **Alain Servant** i **Pierre Rouch** desenvoluparan des del dijous 25 fins al diumenge 28 de juny, ambdós inclosos, cursos i tallers a l'Ecomuseu de les Valls d'Àneu, amb voluntat d'acostar a nous públics principalment la dansa i la música tradicional del Coserans i de Gascunya. I el diumenge 28 s'hi sumarà **Philippe Bourges**, del prestigiós conjunt Les Bethmalais, amb una petita representació d'aquest grup de dansa occitana.

L'enllaç amb les arrels del festival es fa evident en aquest Dansàneu gràcies a la participació, un any més, del tàndem format pel ballari i coreògraf **Jordi Rubio** i el músic i professor **Ferran Martínez**, directores de les últimes edicions del certamen, que prendran part activa en aquest nou festival que torna a mirar, la tarda de dissabte, 27 de juny, als carrers d'Esterrí d'Àneu per celebrar-hi la tradicional cercavila de cloenda, amb la participació activa de tots els grups residents. Una cercavila que creix i suma, com ho fa tot el festival des del seu inici, la nit del 23 de juny a Isil, la participació activa dels grups de les Valls d'Àneu, més presents que mai en un festival que arrenca del seu batec. En destaquem la colla de Diables Valls d'Àneu (que farà un correfoec de format generós el dissabte 27, a partir de dos quarts de dotze de la nit), els membres de l'associació L'Estarna, la xaranga i batucada Kina Creu, els PetaCanyes, els Tocats i Fugats i la colla de Bastoners, tots d'Esterrí d'Àneu. Però no només això: el Dansàneu 2015 és també la festa dels alumnes i els professors de l'Escola Folk del Pirineu i dels Esmolets, els Xafarostolls i els Gegants de Sort, igualment presents en el programa d'activitats de la trobada. ■

El grup d'Euskal Herria Elai Alai.

Entrevista a Vox Bigerri

Passió per la música i pel Pirineu

Parlem amb Pascal Caumont, director de Vox Bigerri

Polifonies del Pirineu de Gascunya (Occitània)

El Pirineu gascó és molt ric en tradicions cantades: una antiga tradició alhora sagrada i profana. Homes, dones, nois i noies i gent gran es troben en determinants moments de l'any per a cantar tots junts, a tres o quatre veus, en una polifonia que fa sonar les veus i crea vibracions i emocions en un ambient festiu. Les de Vox Bigerri són veus celestials que podem escoltar, ara, a l'altre costat del Pirineu en aquest Dansàneu 2015.

Parlem amb el director del grup, **Pascal Caumont**. És cantant i professor als conservatoris de Pau i Tarba. Explica com canta i en els seus ulls marrons i expressius traspuja una passió per la música ancorada a la seua terra bigordana que tan bé ha sabut harmonitzar a través del cant polifònic. S'enorgulleix també de la seua procedència pallaesa (Ribera de Cardós), que arrodoneix aquesta doble vessant pirinenca.

Pascal Caumont, el primer a la dreta, amb el grup Vox Bigerri.

Quin és el valor del cant polifònic en el manteniment de la llengua occitana gascona?

Crec que és fonamental. I ho és perquè l'aprenentatge s'orienta als alumnes de totes les generacions que a Tarba i a Pau aprenen les cançons en llengua occitana (com s'havien cantat de sempre) i les canten a les places, als cafès, als mercats, en concerts. És una manera ben natural d'escoltar la nostra llengua.

Així, doncs, podríem dir que aquests cants no són pràctiques exclusives dels especialistes.

No, és clar, aquesta és una altra de les seues virtuts. És una pràctica molt social, és a dir, que la porta a terme la gent normal. No és una pràctica reservada als especialistes de la música, ans al contrari, és per a tot el poble, per a totes les persones que en vulguin gaudir. Tothom es pot afegir a la rodona on s'està cantant. S'ha de sentir la veu de cadascú enmig del so col·lectiu. D'aquesta comunió vocal, en neix una ona conjunta, unes vibracions molt corporals i sonores. Són cants espontanis que reben el nom de "cantèras" i que es poden allargar durant tota la nit.

Aquest singular "còr d'omes" de Bigorra transmet la força del cant polifònic pirinenc.

Els grups polifònics tenen possibilitat d'expressar-se més enllà dels cants de poble?

Sí, des del 2010 l'Ajuntament de Tarba organitza un gran festival de polifonies que aplega més de quinze mil persones i s'hi han sentit les veus de dones i hòmens de Bigorra, del Bearn, d'Euskal Herria, d'Itàlia, de Catalunya, i més enllà, de Bulgària, Sèrbia, Geòrgia. Per això és important la nostra participació en aquest refundat Dansàneu, ja que ens permetrà entroncar amb tota una tradició polifònica, l'aneuena. Actuem a Esterrí d'Àneu, però també a la vall d'Assua (actuem a Rialp), que reviscola, com ja va demostrar el llibre

publicat recentment per Jaume Ayats i que porta per títol *Cantadors del Pallars*. Testimonia una molt gran qualitat de la vocalitat popular catalana, molt vinculada amb Gascunya i l'Alt Aragó.

Per acabar, una pregunta doble. Definiu què és la polifonia i de quina manera treballem per deixar-ne constància.

La polifonia és una música generosa que no es pot concebre sense la complicitat, la coneixença i el respecte als altres. Ofereix passió, intensitat i emoció; en una paraula, tot allò que la seua alquímia proporciona a la polifonia de grup: anima els cors i agermana les veus.

I sí, ens preocupem de fer volar les veus, de nodrir les arrels i de fer créixer les branques del futur més enllà de places i pobles. Ho fem a través de la imatge i del so. Podeu trobar-nos a la web: www.voxbigerri.com, on descobrireu els nostres quatre àlbums (*Cap aus sorals*, *Adaram*, *D'aigües e de roses* i *Vies dats aires*). Ja estem acabant d'enllestir el cinquè, que sortirà a l'octubre; es diu *Lligams*, per continuar creant relacions entre la gent, entre el passat i el futur, entre la muntanya i les ciutats, entre els joves i els grans. ■

No t'ho pots perdre!

Cercavila festiva i participativa

amb els grups del 24è Dansàneu

Esterrí d'Àneu, dissabte 27 de juny, a partir de les 18:00 h

Sortida: Pavelló Poliesportiu

Amb:

Jordi Rubio, direcció artística

Ferran Martínez, direcció musical

Ballets de Catalunya (D)

De Soca-rel (M)

Elai Alai (D)

Xabi Aburrizaga (M)

Corro d'es Bailes de San Chuan (D)

Orquestrina del Fabirol (M)

Alain Servant (D+M)

Pierre Rouch (M)

GRUPS D'ESTERRI D'ÀNEU

Colla de Diables de les Valls d'Àneu

Colla de Grallers Kina Creu

Xaranga i Batucada Kina Creu

Colla de Bestiari, el Gall Fer i Capgrossos de

L'Estarna (Associació)

Bastoners de les Valls d'Àneu

PetaCanyes (Joves Grallers de les Valls d'Àneu)

Tocats i fugats (Grup musical de ball – folk)

Esterrí Folk Orquestra

Escola Folk del Pirineu

GRUPS DE SORT

Els Esmolets (D)

Els Xafarostolls (M)

Llegenda:

D: Dansa

M: Música

Fires i mostres amb denominació d'origen

A banda d'un calendari farcit d'activitats culturals i de lleure, com ara l'exposició sobre "Aboès, Hautbois du Couserans", provinent del Conservatori de Tolosa de Llenguadoc i que fins al 28 de juny es pot visitar a l'Ecomuseu de les Valls, destaquen enguany dues cites imprescindibles durant el cap de setmana del Dansàneu.

La primera, la celebració al recinte firal d'Esterrí d'Àneu de la Fira de productes de proximitat (coordinada per Lo Rebot del Bonabé), en la qual participen els productors següents:

Bolets Prades (Llesp, Alta Ribagorça)

Mei de Gramuntill (la Poble de Segur, Pallars Jussà)

Postres de músic (la Poble de Segur, Pallars Jussà)

CTretze (la Poble de Segur, Pallars Jussà)

Vitacarn (Alins, Pallars Sobirà)

Xolis d'Adons (Adons, Alta Ribagorça)

Formatges Vilavella Basturs (Isona i Conca Dellà, Pallars Jussà)

Edicions Salòria (la Seu d'Urgell, Alt Urgell)

Lo Rebot del Bonabé (Esterrí d'Àneu, Pallars Sobirà)

La Masovera (Trempt, Pallars Jussà)

Formatgeria Montsent (Rialp, Pallars Sobirà)

Lagrimus (Montellà i Martinet, Cerdanya)

Cal Senzill (Bellpuig, Urgell)

Formatgeria Tòrrec (Vilanova de Meià, Noguera)

Xocolates Aynouse (Agramunt, Urgell)

La fira també programa tallers d'elaboració de formatges (adults i nens), de mató (infantil) i d'instruments musicals, així com demostracions d'elaboració artesanal de xocolates.

L'horari de la mostra és el següent: divendres 26, de 17:00 a 20:00 h, i dissabte i diumenge, de 10:00 a 20:00 h. La inauguració serà el divendres 26 de juny, a les set de la tarda, amb l'actuació de grups de dansa i música tradicional.

Per acabar, el dissabte 27 de juny, durant tot el dia, tindrà lloc al carrer Major d'Esterrí d'Àneu la Mostra Artesana que tradicionalment se celebrava al mes d'agost i que enguany canvia de data per sumar esforços amb el nou Dansàneu. Hi participaran els artesans següents (en coordinació amb Pirineu Art):

Anna Aleman - Forja artística (Llimiana)

Anna Salvat - Artesania amb herbes (Farrera)

Carme Rodríguez - Ceràmica i vitralls (Trempt)

Carme Vergés - Punt (Tirvia)

Eduard Marín - Cuir (Pirineu Art)

Paula Martínez - Teixidora (Organyà)

Pilar Cases - Retaulista (Esterrí d'Àneu)

Rosa Maria Tejedor - Teixidora (Ginestarre)

Espectacles Gratuïts

Des del 23 fins al 28 de juny

A les poblacions d'Esterrí d'Àneu, València d'Àneu, Isil, la Guingueta d'Àneu, Espot, Escaló, Rialp i Sort

FORMACIÓ

Del 25 al 28 de juny, a Esterrí d'Àneu
Llocs: Ecomuseu de les Valls d'Àneu i Pista poliesportiva d'Esterrí d'Àneu
 Per a més informació i inscripcions:
<http://www.ecomuseu.com>
 E-mail: ecomuseu@ecomuseu.com
 Tota la formació programada en el 24è Dansàneu és gratuïta

FIRA DE PRODUCTES DE PROXIMITAT

Del 26 al 28 de juny
Lloc: Recinte Firal d'Esterrí d'Àneu
 Inauguració: divendres, 26 de juny, a les set de la tarda. Amb l'actuació dels grups residents de dansa i música del 24è Dansàneu
Horaris:
 Divendres, de 17:00 a 20:00 h
 Dissabte i diumenge, de 10:00 a 20:00 h

MOSTRA ARTESANA

Dissabte, 27 de juny
Durant tot el dia
Lloc: Carrer Major d'Esterrí d'Àneu
 Inclou actuacions i mostres en directe. Entre elles, el concert a la plaça de l'Església, a les 13:00 h, a càrrec de Vox Bigerrí, Còr d'òmes de Bigorra

i Informació pràctica

El Dansàneu amplia la seva oferta i programarà un seguit d'activitats als municipis d'Esterrí d'Àneu, València d'Àneu, la Guingueta d'Àneu, Escaló, Isil, Espot, Sort i Rialp. Als ajuntaments de cadascun d'aquests pobles trobareu informació sobre el festival i les seves activitats.

Oferta d'allotjament

L'Oficina de Turisme de les Valls d'Àneu ha preparat una oferta d'allotjament a preus especials durant les dates del Dansàneu 2015.

Per fer les reserves cal telefonar al 973 626 568 o al 649 387 318, de dilluns a divendres de 09:00 a 13:00 h i de 14:30 a 16:00 h, o bé enviar un mail a info@vallsdaneu.org

Per a més informació: <http://www.vallsdaneu.org>

Organitza

CONSELL CULTURAL DE LES VALLS D'ÀNEU
 Avinguda Joaquim Morelló, 3, baixos 2a
 25580 Esterrí d'Àneu (Pallars Sobirà)
 Telèfon i Fax: 973 626 316

Per a consultes i actualitzacions:

<http://www.dansaneu.cat>

Organitza:

Amb el suport de:

Amb la col·laboració de:

Mitjans oficials:

Mitjans col·laboradors:

